

**Sprawozdanie z XXXV Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa
Psychologicznego *Psychologia w zmieniającym się świecie*
(Bydgoszcz, 18-21 września 2014 roku)**

temu Zjazdu był Instytut Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Komitet Programowy liczył 29 osób – najwybitniejszych psychologów w Polsce. Przewodniczącym Komitetu Programowego był prof. dr hab. Janusz Trempała, a Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego – dr hab. Małgorzata Basińska, prof. UKW. Wiodącą tezę Zjazdu było stwierdzenie, że psychologia stale się zmienia w zmieniającym się świecie, a wraz z nim człowiek – jego funkcjonowanie i rozwój, a także sytuacja społeczna, w jakiej żyje na co dzień. W efekcie przemian cywilizacyjnych ostatniego stulecia przeobrazeniu ulega jego środowisko życia i sytuacja psychologiczna. Stale rozwijająca się technologia i postępy w zakresie metodologii stwarzają z kolei nowe możliwości badania zjawisk i funkcji psychicznych, co wskazuje, że zmianom podlegają też sposoby badania ludzkiego zachowania. Zmienność jest zatem wpisana zarówno w historię myśli psychologicznej, jak i otwierające się przed nią perspektywy. Refleksja nad obecnym

stanem psychologii oraz wielość spojrzeń i sposobów ujęcia zmieniającej się tejże dyscypliny sprawiły, że tematyka konferencji zainteresowała ponad 820 specjalistów z całego kraju.

Wybitni polscy specjaliści w ciągu czterodniowych obrad dyskutowali na wiele ważnych i znaczących tematów. Wśród nich na uwagę zasługuje problem społecznych zmian, który niesie za sobą zagrożenia dla realizacji potencjału człowieka, stwarza niepewność w obszarze pełnionych przez niego ról, czy też naraża na dysfunkcje w zakresie relacji interpersonalnych i życia rodzinnego. To rozregulowanie norm zachowania społecznego wskazuje na zapotrzebowanie na pomoc i opiekę psychologiczną, która na celu ma poprawę dobrostanu i jakości życia człowieka. Szczególne miejsce w dyskusjach badaczy zajęła także stale rozwijająca się metodologia, pozwalająca na coraz precyzyjniejsze rejestrowanie oraz analizę zachowań człowieka. Postęp technologiczny stworzył ponadto nowe możliwości w zakresie pomiaru warunków zachowania i rozwoju człowieka, tj. np. sekwencjonowania genów czy obrazowania przebiegu procesów mózgowych.

Kluczową jednak kwestią była refleksja nad unormowaniem prawne-

rzystwa Psychologicznego – dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska. Głos zabrał również prof. Włodzisław Duch - podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wojewoda Kujawsko-Pomorski – Ewa Mes oraz Prezydent Bydgoszczy – Rafał Bruski.

Wykład inauguracyjny pt. *Po co psychologia* wygłosił prof. Jerzy Brzeziński. W swoim wykładzie nawiązał do stanu obecnej nauki w Polsce oraz omówił różnorodne przeszkody i zagrożenia, wynikające z funkcjonowania polskiego systemu szkolnictwa wyższego. Przestrzegł przed uprawianiem pseudonaukowej psychologii, która nie ma nic wspólnego z wiedzą naukową, wskazując na potrzebę rzetelności zarówno w teorii, jak i praktyce psychologicznej.

Program XXXV Zjazdu PTP zawierał bogatą ofertę, atrakcyjną zarówno dla badaczy, jak i praktyków. Podczas czterodniowych obrad konferencyjnych, poza wykładem inauguracyjnym, odbyło się 11 wykładów plenarnych, 72 sympozja naukowe, 7 dyskusji panelowych, 25 sesji tematycznych, 8 sesji plakatowych oraz 14 warsztatów praktycznych.

Pierwszego dnia konferencji wykład plenarny wygłosił Jürgen Margraf (Uniwersytet w Bochum) Przewodniczący Niemieckiego Towarzystwa Psychologicznego, który przybliżył uczestnikom Kongresu aktualne dokonania niemieckiej psychologii. W tym dniu odbyło się 10 sympozjów naukowych oraz 6 sesji tematycznych. Prezentowane podczas sympozjów i sesji tematycznych referaty dotyczyły zagadnień stresu, wartości osobistych, empatii w relacjach społecznych. Podjęto również problematykę jakości ży-

teorią
oraz *dobrą praktyką* psychologiczną. Oficjalnego otwarcia Kongresu dokonała Przewodnicząca Polskiego Towa-

poświęcone dorobkowi prof. Kazimierza Obuchowskiego, emerytowanego profesora UKW w Bydgoszczy, zmarłego niedawno członka Komitetu Honorowego Zjazdu.

Drugi dzień obrad konferencyjnych rozpoczął się dwoma wykładami plenarnymi. Prof. Shalom H. Schwartz z Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie przedstawił przegląd badań na temat relacji między wartościami i zachowaniem w perspektywie wielokulturowej, natomiast wykład prof. Małgorzaty Kościelskiej z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego dotyczył infantylniej, niedojrzałej osobowości – charakterystycznej dla naszych czasów i powiązanej z warunkami życia społecznego. W części popołudniowej wykład przedstawiła także Profesor Małgorzata Kossowska z Uniwersytetu Jagiellońskiego na temat motywacyjnych źródeł uprzedzeń. Profesor skupiła się na poszukiwaniu porządku w otaczającej nas rzeczywistości oraz na ważnych mechanizmach pośredniczących między potrzebą posiadania wiedzy „pewnej” a uprzedzeniami. Drugi z wykładów w tej części programu tego dnia przedstawili Rainer Riemann, Martin Diewald i Frank M. Spinath z Uniwersytetu w Bielefeld. Był on poświęcony aktualnym badaniom nad zachowaniem bliźniąt, rozwojem

ich kariery zawodowej i postrzegania jakości życia.

Program drugiego dnia Zjazdu obejmował także 24 sympozja, 6 sesji tematycznych, 5 warsztatów, 3 dyskusje panelowe (w tym jedną sponsorowaną) oraz 4 sesje plakatowe.

Problematyka poruszana podczas sympozjów obejmowała między innymi: terapię PTSD, metody neuroobrazowania, osiągnięcia psychologii sportu, pracy i organizacji oraz psychologii lotniczej. Przedmiotem zainteresowań były również problemy diagnozy psychologicznej i psychoterapii, psychologii twórczości i zagadnienia innowacyjności w edukacji. Podjęto także problematykę bliskich związków intymnych i przeobrażeń rodziny w dobie postmodernizmu. W ciągu sześciu oferowanych tego dnia sesji tematycznych uczestnicy konferencji zastanawiali się między innymi nad kwestią pomiaru w psychologii, w tym adaptacją kulturową narzędzi pomiarowych, problemami psychospołecznymi osób chorych somatycznie oraz szansami i ograniczeniami rozwoju w okresie senioralnym. Drugiego dnia obrad przeprowadzono również 5 interesujących warsztatów doskonalących umiejętności terapii poznawczej opartej na uważności, umiejętnościach przydatnych w pracy z dziećmi w toku Dialogu Motywującego oraz omówiono kwestie psychologicznych badań dla kierowców. Pozostałe 2 warsztaty poświęcone były ćwiczeniom uwalniającym napięcie ciała spowodowane traumą (TRE) oraz narzędziom do badania rozwoju i inteligencji małych dzieci.

Interesującymi w tym dniu wydarzeniami przygotowanymi dla uczestników konferencji były również dys-

predyktorów zachowania i jego patologii. Z kolei dyskusja prowadzona przez dra hab. **Grzegorza Króliczaka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** poświęcona była zagadnieniu aktywności mózgu oraz dotychczasowego wkładu neuroobrazowania funkcjonalnego dla zrozumienia zachowań ludzkich. Ponadto w drugim dniu Kongresu firma *Partner in Business Strategies* (PBS) zaprezentowała możliwości wielopoziomowej i interdyscyplinarnej współpracy przy realizacji badań naukowych.

W godzinach popołudniowych odbyły się również sesje plakatowe, które były poświęcone problemom młodych dorosłych, a mianowicie relacjom w rodzinie i pracy oraz kwestiom diagnozy i metodologii badań psychologicznych.

Podczas trzeciego dnia Kongresu odbyły się cztery wykłady plenarne, 24 sympozja, 7 sesji tematycznych, 5 warsztatów, 3 dyskusje panelowe oraz 4 sesje posterowe. Wykład plenarny dr hab. **Marioli Łaguny z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II** poświęcony był zasobom osobistym w realizacji celów. Wykładowczyni przeanalizowała czynniki sprzyjające efektywnemu funkcjonowaniu i rozwojowi osobistemu w nurcie psychologii pozytywnej. Wykład plenarny prof. **Stanisława Kowalika z Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu** dotyczył konfrontacji globalizacyjnego ładu społecznego z psychologiczną

koncepcją rozwoju człowieka. Profesor w swoim wystąpieniu dokonał przeglądu dotychczasowych badań psychologicznych poświęconych tej problematyce oraz omówił oddziaływanie ładu globalizacyjnego na zmiany w funkcjonowaniu psychologicznym ludzi. Popołudniowe wykłady plenarne dotyczyły neuromodulacji w leczeniu schorzeń sfery psychicznej oraz rozważaniom nad ich miejscem w psychologii. Pierwszy z wykładów – prof. **Marka Harata z Kliniki Neurochirurgii 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy** dotyczył neuromodulacji w schorzeniach, takich jak np.: choroba Parkinsona, padaczka, bóle neuropatyczne, zespół obsesyjno-kompulsyjny, depresja, zespół Tourette’a, uzależnienia. Profesor przedstawił fascynujące efekty neurochirurgicznego leczenia przypadków w swojej pracy zawodowej, natomiast prof. **Maria Lewicka z Uniwersytetu Warszawskiego** swój wykład poświęciła zagadnieniu miejsca w psychologii, analizując między innymi wyniki badań empirycznych, podkreślając istotę więzi z miejscem i jej znaczenie dla dobrego funkcjonowania człowieka.

W trzecim dniu obrad odbyły się 3 dyskusje panelowe poświęcone zagadnieniom agresji, uniwersalności zasad zachowania ludzkiego i tożsamości zawodowej psychologów. Poprowadzili je profesorowie: **Janusz Reykowski z Polskiej Akademii Nauk, Zbigniew Spendel z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** oraz dr **Małgorzata Toeplitz-Winiewska, Przewodnicząca ZG PTP**. Tematyka sesji, które odbyły się trzeciego dnia Kongresu, obejmowała zagadnienia związane z deficytem więzi, kwestie moralności i funkcjono-

. Trzeciego dnia konferencji odbyły się także warsztaty poświęcone metodom psychoterapii, doskonaleniu umiejętności terapeutycznej relacji, wpływowi reklamy na rozwój dzieci w wieku przedszkolnym, strategiom rozstrzygnięcia dylematów etyczno-zawodowych w psychologii oraz wybranym problemom psychologicznym pacjentów onkologicznych.

Ostatni, czwarty dzień konferencji rozpoczęły dwa interesujące wykłady plenarne. Jeden z nich, wygłoszony przez prof. Dariusza Dolińskiego ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej we Wrocławiu, poświęcony był badaniom Stanleya Milgrama i ich znaczeniu dla psychologii społecznej. Słynny eksperyment S. Milgrama na temat posłuszeństwa wobec autorytetu zajmuje szczególne miejsce wśród eksperymentów psychologicznych i jest najszerzej opisywanym i najczęściej przywoływanym badaniem w psychologii społecznej. Prof. D. Doliński dokonał próby alternatywnego wyjaśnienia mechanizmu wpływu autorytetów na zachowania osób badanych. Drugi z wygłaszanych tego dnia wykładów dotyczył neuronauki we współczesnej psychologii. W swoim wykładzie dr hab. Michał Harciarek, profesor Uniwersytetu Gdańskiego, podjął próbę obrony tezy, traktującej neuronaukę jako możliwość bardziej wnikliwego poznania mechanizmów

kontrolujących ludzkie zachowania. Przedstawił przykłady badań z zastosowaniem neuroobrazowania, których wyniki w istotny sposób przyczyniły się do lepszego zrozumienia procesów psychologicznych.

Na sympozjach i sesjach tematycznych poruszano zagadnienia dotyczące aktywności politycznej, psychologii bezpieczeństwa, problemów rehabilitacji i funkcjonowania osób starzejących się. Dyskutowano także kwestie odnoszące się do wyzwań kobiecości i funkcjonowania rodziny w okresie okołoporodowym. Podobnie jak w poprzednich dniach konferencji, również w dniu ostatnim, odbyły się warsztaty poświęcone relacji przeniesieniowo-przeciwprzeniesieniowej jako podstawie procesu diagnostycznego, problemowi stalkingu z perspektywy sprawcy i ofiary, superwizji jako diagnozy nieświadomej komunikacji terapeuta-pacjent oraz pracy z przedmiotem jako narzędziem trenerskim.

Ponadto w trakcie Zjazdu odbyło się zebranie Zarządu PTP i posiedzenie Sądu Koleżeńskiego PTP.

W czasie Kongresu wydarzeniom naukowym towarzyszyły również liczne wydarzenia społeczne, o charakterze organizacyjnym, integracyjnym i kulturalnym, pozwalające nawiązać kontakty towarzyskie, sprzyjające wymianie myśli, idei oraz doświadczeń z innymi badaczami. Pierwszą z nich było przyjęcie powitalne dla osób obecnych na Zjeździe, które odbyło się w Teatrze Polskim w Bydgoszczy. Ważnym wydarzeniem była także uroczysta kolacja, którą Rektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego podjął członków Komitetu Honorowego, Programowego i Organizacyjnego oraz

Uroczystego podsumowania i zamknięcia XXXV Zjazdu naukowego PTP dokonali: Przewodniczący Komitetu Programowego – prof. dr hab. Janusz Trempała, Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego – dr hab. Małgorzata A. Basińska, prof. UKW oraz Przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska, którzy podziękowali uczestnikom za aktywny udział w tym ważnym i cyklicznym wydarzeniu naukowym. Przewodnicząca PTP podziękowała Organizatorom za ogromny trud włożony w przygotowanie XXXV Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, oceniając bardzo wysoko prace obu Komitetów – programowego i organizacyjnego oraz zaprosiła na kolejne spotkanie naukowe, które odbędzie się w 2017 roku.

Dorota Suwalska-Barancewicz